

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Szentés, Kossuth-tér és
Mindszent, Szabadság-uIde intézendők a lap szel-
lemi részét illető minden-
nemű közlemények, hir-
detési és előfizetési díjak.

Egyes szám ára 10 fillér.

ALFÖLDI HIRLAP

FÜGGETLEN POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

1 évre --- K 10

1/2 évre --- K 5

1/4 évre --- K 2:50

Hirdetések jutányos áron
számíttatnak.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik: Vasárnap és csütörtökön.

Telefon szám: Szentés, 35.

Felelős szerkesztő: Diamant Manó.

A magyarság harca.

Talán az egész világtörténelem-
ben nem lehet párjára akadni annak
a harcnak, a melyet a magyarságnak
kell folytatni a nemzetiségek ellen.

A csehországi pánszláv agitáto-
rok az egész világsajtót telekürtölik
azzal, hogy a magyarok barbár ke-
gyetlenséggel magyarosítják a nemze-
tiségeket.

Ha ez így volna is, azért a ma-
gyarságnak pirulnia nem kellene. De
nem így van, hanem éppen ellenke-
zőleg.

Nekünk magyaroknak kell két-
ségbeesett harcot folytatnunk az el-
szlávosító, eloláhosító és elnémesítő
törekvések ellen.

Az erdélyi magyarság, amelyik
egy ezredév óta legelső harcosa min-
den magyar törekvésnek, rohamosan
pusztul és fogy.

A dunántúli magyarság nem ké-
pes megállani a horvát terjeszkedés
előtt.

A Dráva-Szavaközén pedig a ma-
gyarság majdnem teljesen kiveszett.

Nagyon gyenge erő vagyunk mi
ahoz, hogy ellentudjunk állani az
idegen nemzetiségek beözönlésének,
különösen akkor, mikor figyelembe
sem vesszük azt.

Figyelembe sem vesszük azt az
óriási nemzetrontó erőt, amely a nem-
zetiségek terjeszkedésével, mindin-
kább hatalmasodik.

A nemzetiségek azzal vádolnak
bennünket, hogy mi csak itt idegen
hódítók vagyunk.

Hát ez nem igaz. Az a nép ame-
lyik ezt a földet a magyarok letele-
pedése idején lakta, vagy annyira ro-
kon nép volt, hogy beleolvadása a
nemzetbe, meg sem látszik, vagy pe-
dig teljesen kiveszett.

Az oláhok amelyek a legvesze-
delmesebb nemzetiségei az országnak,
csak a török dúlás idején foglalták
el mai helyüket. Ugyanarra az időre
esik a horvátok telepedése is, akik
észrevétlenül húzódtak a régi horvát
országból észak felé.

Tehát még a történelmi jogok is
a mi részünkön vannak és nem a
nemzetiségek részén.

Mégis nekünk magyaroknak kell
félünk a betolakodott nemzetisé-
gektől.

A legveszedelmesebb a harc az
erdélyi részekén és a Dráva-Száva-
közén.

Az erdélyi oláh bankok idegen-
tőke segítségével, a hatóságok vétkes
könnyelműsége mellett rángatják ki a
földet a mindinkább szegényedő, tel-
jesen magára hagyott erdélyi magyar-
ság lábai alól.

A román kultur liga, a magyar
kultur intézmények bármelyikénél na-
gyobb eredménnyel éri el célját —
az erdélyi magyarság eloláhosítását.

A horvát tartományi kormány a
legvakmerőbb és legszemtelenebb mó-
don üldöz mindent ami magyar. És
a magyar állam ezt nem csak hogy
tűri, hanem ahelyett, hogy szétütne a
garázdálkodó császár imádók között,
még nagyobb és nagyobb hatalmat ad
nekik a magyarság üldözésére.

Mi elhagytuk a küzködő magya-
rokat, elhagytuk vétkes könnyelmű-
séggel, bűnös nemtörődömséggel.

De azok a magukra hagyott ma-
gyarok, sokkal különb magyarok és
férfiak nálunknál.

Minden talpalatnyi tért, csak
hosszu harcok után és csak végkime-
rülés esetén engednek csak át az elő-
nyomuló nemzetiségeknek.

A horvátországi magyar iskolá-
kat bezárják, de az ott lévő marok-
nyi magyarság, nem csügged el a be-
zárt iskolák helyett új iskolát alapít,
hogy gyermekeinek szívébe oltsa azt,
amit mi elfelejtünk szívébe oltani,
hogy *magyar vagy*.

A magyar tőke enged az erdélyi
magyarságot a nemzetiségi bankok ál-
tal kiuzsoráztatni, tönkre tanni. Pedig,
ha segítségre akarna sietni, egyetlen
mozdulatával halomra dönthetné, a
romániai pénzen élősködő oláh ban-
kokat.

Az erdélyi és horvátországi ma-
gyarság küzd, de hasztalan.

Hasztalan, mert nem sietünk se-
gítségére, hogy az előretörő ellenséget,
amellyel ők megbirkózni nem bírnak,
visszaverjük.

Ezt megtehettünk, mert erőnk
van hozzá, de sajnos, akaratunk az
nincs.

A világ bármelyik más népe nem
tudná eltűnni azt, hogy egy részét a
szemei előtt megsemmisítsék. Mi ma-
gyarok el tudjuk tűnni ezt, ha nem
változtatunk ezeken a hajmeresztő
állapotokon.

A kormánynak az a kötelessége,
hogy csináljon rendet Horvátország-
ban, a bankoké pedig az, hogy tőké-
jükkel segítségére siessenek az erdélyi
magyarságnak.

Ha ez meg nem történik, több
magyar vesz el, mintha fegyverrel viv-
nánk ki függetlenségünket.

**Uj választójogi
reformtervezet.**

Megemlékeztünk már arról, hogy
a nemzetközi szociáldemokrata párt
ma vasárnap Szegeden az általános,
titkos, egyenlő választójog érdekében
gyűlést tart. Erre a gyűlésre a kör-
nyék országgyűlési képviselőit, közöttük
Kelemen Béla drt. a Szegedi II vá-
lasztókerület képviselőjét is meghívta.
Kelemen Béla a párt alföldi titkárá-
hoz, a következő levelet intézte:

Folyó hó 5-én kelt szíves meghi-
vására válaszolva, értesitem titkár urat,
miszerint a folyó évi október 30-án dél-
előtt Szegeden tartandó nagygyűlésen
azon oknál fogva nem veszek részt,
mert bármennyire szépnek és ideálisnak
ismerem is azt a felfogást, hogy min-
denkinek veleszületett joga, hogy részt
vegyen a közügyek intézésében, — a ma-
gyar haza állami életviszonyaihoz al-
kalmazkodva, a magam részéről abból
indulok ki, hogy nem azért kell megad-
ni valakinek a szavazati jogot, mert a
világra született, hanem azért, mert
magyar állampolgár és mint ilyen a
magyar állammal szemben az állampol-
gári kötelezettségek bármelyikét is tel-
jesíti. Minthogy pedig három állampol-
gári kötelezettség van: 1. a köztehervi-
setés, 2. a védkötelezettség, 3. az álta-
lános tankötelezettség, meg kell adni
az általános, egyenlő szavazati jogot min-
den teljes koru férfunak, aki vagy adót
fizet, vagy katonakötelezettségének ele-
gett tett, vagy magyarul írni és olvasni
tud. A parlamenti reform tárgyában tett
önálló indítványom alakjában ezen vá-
lasztójogi tervezetet bőven kifejtettem
a képviselőháznak 1904 évi április ha-
vában tartott egyik ülésén. Minthogy
pedig ez az én fellogásom nem fedi tel-
jesen az általános, egyenlő, titkos jel-

szavu szavazati jog igazi rendszerét, az otthonomban, Szegeden tartandó agitacionális népgyűlésen megjelenni nem fogok. A meghívással tanusított szives figyelemért köszönetet mondva, vagyok — Budapest, 1910. október 25. — hazafias üdvözlettel: Kelemen Béla, Szeged II. kerületének képviselője.

Kelemen Bélának igaza van akkor, mikor nem akar megjelenni a szegedi szociálisták gyűlésén, mert az egyenlő, titkos választói jogtól félti a magyarság hegemoniáját. Ez a képviselő ur privát ügye. Nem is ez az, amiről irni akarunk.

A fentidézett levélben, bejelenti Kelemen Béla azt, hogy ő egy új tervezettel akar a választójogi reform kérdésében előállni. Ez a homályosan körvonalazott tervezett az, amellyel foglalkozni akarunk.

Mind a három fölhozott ok elég arra, hogy valaki szavazati jogot nyerjen, sőt talán ez a legjobb reformtervezet volna, ha a képviselő úr valamiről meg nem feledkezik.

De elfeledkezett a legfontosabbról a képviselő úr, amit az új választói, jognak föltétlenül tartalmazni kell, hogy a választás titkos legyen.

Kelemen Béla régen tagja már a magyar parlamentnek. Kelemen Bélának tudnia kell, sőt tudja is, hogy a magyar választásoknál, azért lehet annyira vesztegetni és azért érvényesülhet a legerősebb terror, mert a választások nem titkosak.

Kelemen Béla ezt tudja és mégsem akarja tudni.

Nem tudjuk, hogy a tervezetből azért maradt-e ki a titkosság, mert a képviselő úr egyéni nézeteivel ellenkezik az, hogy valaki szabadon követ-

hesse meggyőződését, vagy pedig a Kossuth-párt nem hive a titkosságnak.

Az utóbbit nem hisszük, nem hihetjük. De Kelemen Béla dr. meggyőződése nagyon könnyen megváltozhatott, hiszen ő már volt „Méltóságos” úr és ki tudja, hogy nem akar-e újra az lenni.

Hiszen épen úgy meglehet elvről, midenről feledkezni, mint ahogy megfeledkezett főispánja alatt arról, amit képviselő korában annyiszor ígért, az uradalmi községek eltörlését.

A jövő évi költségvetés.

Az 1911. állami költségvetés mérlege a következő:

Rendes kiadások	1.492	millió
Rendkívüli	41.5	»
Beruházás	138.3	»

Összes kiadás: 1672.5 millió

Rendes bevétel	1537.7	millió
Rendkívüli	135.3	»

Összes bevétel: 1672.5 millió

Fölösleg: 49.827 korona.

A költségvetés kiemelkedőbb részeit a következők:

A kiadások a tavalyinál 148.4 millióval nagyobbak.

Ebből az emelkedésből 71 millió esik az állami üzemek kiadásainak fokozására, 17 millió beruházásokra és jelentékeny összeg a az állami tisztviselők illetményeinek fedezésére.

Az állami tisztviselők közül három millió korona jut a *posta- táviró- és telefonalkalmazottak* illetményeinek pótlására, míg a többi ágazatban dolgozók részére 1.4 millió korona jut.

Az államadósságok kamatai 22 millióval emelkednek az új kibocsátások következményeként.

Horvátország 3³/₄ millió koronát kap belügyi költségeinek emelésére.

A városoknak szánt állami segítség 3 millió koronával emeltetett.

A közegészségügyi kiadások, főleg a gyermekvédelem költségeinek szaporodása miatt 1.2 millióval növekedtek.

A pénzügyminiszterium alá tartozó állami üzemek kiadásai 19 millióval növekedtek.

A tanítói és lelkesi fizetések javítására fel van véve 6 millió

Beruházásokra 50.3 milliót vesz fel a költségvetés, tehát 71.5 millióval kevesebbet, mint tavaly. Megjegyzi a miniszteri indokolás, hogy a jövőben a beruházásokról mindig a költségvetésben és nem külön törvényben fog gondoskodni.

Állami építkezésekre felvettek 2 milliót miniszteriumok elhelyezésére, 300.000 koronát a Lánchid javítására.

A bevételek emelkedése következőként áll elő.

Emelte a miniszter az egyenes adók előirányzatát 38 millióval, a jogilletékét 16 millióval, a bohányjövédékét 21 millióval. Ellenben csökkent a fogyasztási adók előirányzata 7 millióval. Emelkedik a posta jövedelme 137 és a Máv-é 44.5 millióval.

A kölcsön jövedelméből fel van véve a költségvetésbe 50 millió korona.

Csongrádvármegye muzeuma összes osztályai nyitva d. u. 2-től fél 5-ig.

TÁRCA

Janka.

Egy kis kadét élményeiből.

Irta: Zsoldos László.

Katonai egyenruhában (Ludovika Akadémia, I. tanfolyam), nyugodt méltósággal ültem a villamoson, amikor váratlanul egy gyönyörű hajadon, illetőleg leány települt le velem szemközt a léces fa-lócára.

Én rögtön rámeresztettem a saszememet, ő pedig gondtalan mosolylyal várta be a kalauzt, aki ormóttan táskájával csakhamar odatoppant melléje és megszolgáltotta:

— Hova tetszik, nagysád?

— Átszállót a Lipót-körutra, — felelte lágyan a földiekkal játszó égi tünnemény, s belenyult a kis kéziszatyrába a pénztárcájáért. De alighogy belenyult, úgy kapta ki belőle a kacsóját, mintha legalább is vipera marta volna meg a ridikül belsejében.

— Jézusom, — rebegette elhalványodva a széles karimájú kalapja alatt,

miként ködös estéken a holdvilág, — elvesztettem a pénztárcámat.

— Az baj, kérem, nagysád, — morogta kedvetlenül a kalauz, — mert már a jegyet is leszakítottam. Tetszett volna előbb szólni, hogy nincs pénze, vagy pedig tetszett volna később elveszteni a bugyellárist.

A bájos hajadon, illetőleg leány lassan kipirult, miközben zavartan állt föl, hogy megnézze a helyét, amelyiken ült, valamint a lábánál a kocsi padlóját, vajjon nem csuszott-e véletlenül oda a keresett pénztárca, helyesebben bugyelláris. De nem. A nevezett értéktartó nem volt sehol, eszerint valószínűleg másutt veszett el, szóval a szilfidi lénynek nem tudván megváltani a jegyet, le kellett szállni. Azaz, csak le kellett volna!

Hanem vannak még lovagias férfiak, nemhiába köszöntenek bennünket «lovagias magyar nemzet»-ként mindannyiszor, valahányszor agyon akarják hallgatni gazdasági és kulturális fejlődésünket (szeretett atyám szavai szerint, egy sikerült halvacSORA alkalmával). Én ugyanis, látván szép delnőm zavarát,

gavallérosan belenyultam a huszárszembe és némi erőfeszítés után kirángítottam belőle piros bőrszényemet, s e szóval, hogy:

— Megengedi, nagysád? — gavallérosan átnyújtottam belőle a szivtelen kalauznak husz fillért. (Maradt még a tárcában egy korona harminckettő).

Eszményem lebilincselő pillantással nyugtázta áldozatkészségemet és zengzeties hangján ezt suttozta:

— Köszönöm.

Mire én, elérkezettnek vélvén a pillanatot, összezsaptam ültőmben bokámat:

— Dunssich István, honvéd hadapródnövendék az első tanfolyamból, — vágta ki a rezet, egyuttal mélyen meghajtva magamat a Lipót-köruton átszálló tündéri nő-lény előtt.

— Hogy, kérem? — hajolt most ő is közelebb hozzám.

— Dunssich István, honvéd hadapródnövendék az első tanfolyamból, — ismételt meg valamelyest hangsúlyosabban.

— Nagyon köszönöm, — bölintott rá ő, és igézően mosolygott.

Kormányválság.

Pénteken délután a miniszterelnöki palotában minisztertanács volt. Ezen a minisztertanácscon kénytelenek voltak a kormány tagjai konstatálni azt, amit az ország már régen tudott, hogy a banktárgyalások megakadtak, azaz véglegesen megszakadtak.

Nem lehet mondani azt, hogy ennek a megszakadásnak a magyar kormány az oka.

A magyar kormány elment az engedékenységre legvégső határáig, sőt még annál is tovább. Elment odáig, ameddig annak a kormánynak, amely a nemzet érdekeit képviseli, elmenni nem lett volna szabad.

Nem önálló bank, nem kartellbank, még csak nem is magyar nyelvű bankjegyek követelése volt az, amivel a kormány a tárgyalásokba belement és amit a trónbeszédben a király is megígért, hanem a készfizetések rendezése.

Megírtuk már akkor, hogy a készfizetések rendezése koránt sem a készfizetések fölvetelét jelenti, hanem csak valami formulát.

De a drága szövetséges társaink még ezt a formulát sem akarják. Nem azért, mintha Ausztriának nem volna hasznára a készfizetések ügyének rendezése, hanem csak azért, hogy érezzék velünk, hogy mi semmik sem vagyunk.

A nemzeti munka meddőnek bizonyult.

Nem az ellenzék akadályozta meg a munkát, hanem az ausztriávali meg egyezés lehetetlensége.

A minisztertanácscon elhatározták, hogy a magyar miniszterelnök lépjen

érintkezésbe az osztrák miniszterelnökökkel. Ez lesz az utolsó kísérlet.

És ha a két miniszterelnök között a megállapodás lehetetlenné válnék, akkor nincs más hátra, minthogy a kormány beadja lemondását.

Ide jutott hát az a kormány, amelyik minden baj orvoslását a nemzet és a király közötti béke helyreállításában látta.

Akkor azt hirdették, hogy ha a nemzet a munkapártnak ad többséget, helyre áll a béke a nemzet és királya között.

Ma a munkapárt többségben van, tehát szent a béke és így minden rendben van.

Vagy talán még az osztrákok kedvéért is újabb áldozatokat kell hoznunk, hogy a béke azokkal is helyreálljon?

Azt majd csak akkor fogjuk megtudni, ha a kormányt a készfizetések rendezése nélkül újra kinevezik.

Mert ki fogják újra nevezni, az bizonyos, tehát boldogok lehetünk, mert a kormányválság, ha ugyan az ilyen játékot válságnak lehet nevezni, nem a kormánynak, hanem csak a nemzetnek árthat.

POLITIKA.

Soha még olyan csúfos kudarc kormányt nem ért, mint Tomasich horvát bán kormányát érte a pénteken megtartott horvátországi választásokon.

Nekünk ugyan nagyon közömbös az, horvátországban melyik párt jut

be többségbe, mert abban mind egyetért, hogy: gyűlöld a magyart. De szégyelenünk kell azt, hogy az ilyen korcsok ellent álltak a vesztegetésnek és a terrorizmusnak, míg a magyar nép csak azt mondta, hogy: ki ad többet.

A kudarc a legteljesebb. Az egész vonalon az ellenzék győzött. Hetvennyolc ismeretes választási eredmény közül a báni kormány csak tizet tudott megszerezni.

Több helyen véres zavargások voltak.

Az 1911. évi delegációk, amelyek decemberben egy rövid lejáratú közös indemnitást fognak megszavazni, egy bécsi hír szerint január 9-én kezdik meg a munkálkodásukat, hogy a jövő évi költségvetést letárgyalják.

Ezzel olyan dolgot hoznak be a magyar közjogba, ami eddig ismeretlen volt, a közös indemnitást.

Az 1911-iki népszámlálás statisztikai adatait a kormány felfogja használni a választói jogi reformtervezetének megszerkesztésénél. Kiténik ez a belügyi költségvetési előirányzatból is, amelyben 180,000 koronás külön tétel van fölveve a választói jog reformjának előkészítése címén. Az indokolás azt mondja, hogy a 180,000 koronának az előirányzata azért volt szükséges, hogy a népszámlálásnál használandó számlátólapokat a választói reform céljaira is felhasználják.

A választói reform érdekében 1904 évben fogantatott külön összeírás, mint az indokolás mondja, nem ölelte fel azokat az adatokat, melyeknek ismeretére a választói reform előkészítésénél szükség van, azonkívül ezek az adatok ma már elavultak.

A költségek már az ügy termé-

Ebből a mosolyból biztatást merítettem és egészen közel hajolva hozzá epedő hangon sutlogtam:

És... és nagysádot hogy hívják?

Bántó szünet! A nőhangosan elnevelte magát.

— Hogy engem, hogy hívják? Hihi! Hogy engem, hogy hívják?

Sértődötten tekintetem reá, akár a sebzett oroszlan. Ugy látszik, hatott. Mert amikor a villamos nemsokára odaért az átszállóhoz, és hölgyem fölállt, kedvesen biccentette meg a fejcskáját (óh, mily isteni fejl!), miközben igen nyájasan ezt sugta nekem:

— A nevemet akarja tudni, kis kadét? Hát jó, majd — megírom magának a nevemet.

Szólott és mint valami tovatűnő álom, légiesen kilebegett a kocsiból.

Első pillanatban utána akartam ugrani (oly nehezemre esett ez a válás), hanem ezért mégis férfiasan a helyemen maradtam, mivel eszembe jutott, hogyha most követem, még azt találja gondolni, hogy a hatosomért futok utána hogy hazakisérjem és minél hamarabb visszakapjam tőle. Ez a föltevés végig

sértette volna jövőd tisztí/önérzeteimet, s ennek tulajdonítandó, hogy csupán a kocs ablakából tekintetem bánatosan utána.

— Isten veled, gyönyörnek sok lett volna! És most úgy sajnáltam, hogy ezt a fájdalmas dallamot nem fújhatom utána vadászskürtön, amelyiken oly szépen hangzik, vagy legalább is ezredtrombitán.

A válás percétől fogva nem volt többé nyugtom. Érezni kezdtem, hogy a hatos, amivel a bájos ismeretlennek megváltottam az átszálló-jegyét, tulajdonképp szerelmem záloga volt és másnap, lázas türelmetlenséggel lestem a postát, amely, bizonyára rózsaszínű borítékban, majd az ő édes levlét hozza meg nekem. Azt a levelet, amelyikben megírja nekem a nevét. Sőt talán egyebet is. Ki tudja, az ördög nem alszik. egyenruházunk hölgykörökben köztetésben részesül és elvégre is, ha egy nő egy férfitől pénzt fogad el (.0 fill.) az már valószínűleg nem utálhatja ezt a férfit (kadét-növendék).

Vártam, másnap egész nap és harmadnap egész délelőttön át a drága le-

velet. Végre harmadnap délután egyszerre csak belép a társalgóba az ügyeletes főhadnagy ur és rám rivalt:

— Miféle leány küldözget pénzt magának, Dunssich?!

Ugy éreztem, hogy a lábam iziben belegyökerezett a parkettbe.

— Ne-nekem, főhadnagy ur? Pépé-pé-pénzt? Talán a mama?

A főhadnagy kajánul nevetett.

— Ez a mama?! — kiáltotta stentori hangon és a markomba nyomott egy utalványt.

Ránéztem a rózsaszínű (lám, csakugyan rózsaszínű! papirosra. Aztán a kezem elkezdett reszketni, éreztem, hogy elsápadok és (mivel az utalványon Csizmák Janka, lakik Bpest, VIII., József-körut 121.) küldött meg nekem köszönettel az átszálló villamos-jegy ára fejében husz fillért, csapot, papot, és ügyeletes főhadnagyot felejtve, fuldokló zokogással szoritottam a szívemhez a megszegyenítő rózsaszínű utalványt:

— Janka, Janka, mért hagytál el engem!?

szeténél fogva sem róhatók sem a kereskedelmi tárca, sem a községek terhére s ezért illesztették be azokat a belügyi költségvetésbe. Az összeg megállapításánál a belügyminisztérium a 24 éven felüli férfinépességet vette tekintetbe, ami 4 millió 400 ezerre becsülhető s minden számlálólapon után 2 fillér költséget számítva, ez 176000 koronát tesz; a nyomtatási költség-többletet pedig négyezer koronában állapították meg.

Külföld.

Perzsia okupálása. A milliárdokba kerülő világbéke egén újra sötét felhők gyülekeznek kelet felől. Anglia és Oroszország elhatározták Perzsia fölosztását, ezt azzal indokolják, hogy a regensség nem tud Perzsiában rendet teremteni. — Ez ugyan nem elég ok, mert dacára az évek óta huzódó zavaroknak, az idegenek nem bántalmazták. De a két éhes moloch ismét szomjazik, embervert akar és erre kell Perzsia okupációja. Beleszólt a nagyhatalmi koncertbe a hármasszövetség által fölbiztatott Törökország is. A török csapatok azon ürügygel, hogy a török alattvalók életét kell védelmezniök, átlépték a Perzsa határt.

Sikkasztások Portugáliában. Lisziboni híradás szerint a portugál kormány majd minden relesztésben sikkasztásokat fedezett fel, amelyek már most meghaladják a tíz milliót. — Valamennyi sikkasztást Mánuel király uralkodása alatt követték el.

HIREK.

A háziipar terjesztése.

Néhány verőfényes nap még és azután itt a tél, mikor a gazdaságokban meg kell szünni a munkának és beköszönt a munkás lakásokban a kérlelhetetlen nyomor.

Az aratási munkák befejezésével rohamosan csökken a munkabér. Ugy hogy télre már oly neveltséges csekély összegre zsugorodik össze, hogy az ember csodálkozik rajta, hogy a munkás családok éhen nem halnak. De a munkások tömege egyáltalán nem bír semmit sem keresni és abból tengődik amit nyáron beszerez.

Milyen óriási munka erő hever egész télen át parlagon, mennyi dolgok karnak kell összetéve maradnia. Milyen óriási munkát tudna elvégezni a sok pihenő kéz, ha a nép nem huzódna a háziipartól.

Ujabb történetek ugyan kísérletek a hatóságok részéről, hogy a népet rászoktassák a háziiparra. — A vármegye egyes községeiben háziipari tanfolyamokat létesítettek, de kevés eredménnyel. A nép az összes háziipari ágak közül

csak a kosárfonást űzi, valamelyes kis mértékben. De erre való anyag is kevés. Az a fűz, amelyik a Tisza árterein van, csak durvább kosáráru elkészítésére alkalmas. A finomabb kosáráru elkészítéséhez szükséges kosárfűz nem termesztik. A fafaragást és a szövést egyáltalán nem űzik, mert se fa nincs se pedig a lent nem termelik. A gyékényfonás, amelyik pedig egyike a legjövődelmesebb háziipari foglalkozásoknak a gyékényhiánya miatt mindenütt szűnőfélben van. A tápai gyékényfonók kénytelenek ma már gyékényért a dunaimocsarakat fölkeresni.

Ilyen körülmények között nem is lehet csodálni, ha a háziipar a nép között nem tud meghonosodni.

Pedig ezeken a bajokon a háziipari szövetkezetek alapításával nagyon könnyen segíteni lehetne. A háziipari szövetkezeteknek az lenne a célja, hogy a szükséges anyagok termesztéséről, illetve azok beszerzéséről gondoskodjon, a kész háziipari cikkeknek pedig piacot szerezzen.

— **Választójogi gyűlés Hódmezővásárhelyen.** Hódmezővásárhelyen a Választójogi Országos Szövetségének ottani fiókjá ma vasárnap délelőtt tíz órakor az általános, egyenlő és titkos választójogi érdekében a Kosuth-téren nagygyűlést rendez.

— **Gyógyszer rózsából.** Régebben igen sűrűn fordult elő a rózsafőzet, mint gyógyszer, de már régóta kiment a használatból. Ujabbán a berlini gyógyszerészeti kiállításon szerepelt egy rózsából készített gyógyszer. A berlini kiállításon kiállított szer a rózsa végső párlatából készült, a melyből tisztítás után pirulákat állítottak elő. Feltalálója meghülés ellen ajánlja.

— **Emelik a pótdát Hódmezővásárhelyen.** A város köztörvényhatósága Cicatricis Lajos főispán elnöklésével tartott közgyűlésen a költségvetést tárgyalták és a városi pótdát 69-ről 72 százalékra emelték fel.

— **Temerint feloldották.** A bács-bodrogmegyei Temerin község eddig kolera miatt zár alá volt helyezve. Most a járvány veszélyének megszűntével a községet a zár alól feloldották és ezentul, úgy a vásár, mint más tömeges összejövetel megtartható.

— **Ellopott kabát.** Bugyi Antal főjegyző hivatalos helyiségéből f. hó 21-én, mikor a főjegyző a vármegyei közgyűlésen tartózkodott, valami leleményes tolvaj ellopta a főjegyző fekete őszikabátját. A kabát fekete selyem bélsű volt. Donis és Galovits budapesti cég cégjegye volt belevarrva. A tolvajt keresi a rendőrség.

— **Tolvaj borbélyegéd.** Csernák János szentesi borbélyegéd ellen feljelentést tett a gazdája a rendőrségen, hogy tőle pénzt lopott el és azután Szegedre utazott. Csernákot azzal is gyanúsítják, hogy egy vendéglőstől egy drága gyűrűt ellopt. Csernákot mikor visszatért Szentesre az állomáson letartóztatták. Kihallgatása alkalmával azt mondta, hogy ő az elvett pénzzel el-

akart főnökének számolni. A gyűrű ellopását tagadja. Ismételt kihallgatása alkalmával is megmaradt ezen állításai mellett.

— **Orgazdaság.** Turi Sándor feljelentést tett a rendőrségen, hogy Bender Mór Szilfa-utca 11. szám alatti lakos, a tőle Nyóczas István 12 éves lelenfiu által ellopott kukoricáért a gyermeknek cukrot adott, mi azt mutatja, hogy a fiut ő csábitotta a lopásra.

— **Az öreg házaspár tragédiája.** Belkó Mihály tornyai lakos öregségére nyomorba jutott és utóbb betegeskedni kezdett. Feleségével megbeszélték, hogy mintsem a tél nyomorúságainak kitegyék magukat, elpusztítják magukat. Éjjel Belkó Mihály megvárta, míg felesége elalszik és ekkor elvett egy vasdarabot és azzal oly ütést mért felesége fejére, hogy az nyomban meghalt. Azután levelet írt, melyben elmondja tettének okát és reggel beledobta magát a kutba és megfuladt.

— **Felgyújtotta a házastársát.** Szegeden Kaiser Józsefné, ki már hosszabb idő óta vadházasságban él Apró Mihállyal ma peiróleummal leöntötte a még ágyban fekvő Apró Mihályt, majd azután felgyújtotta őt. A nagy fájdalomra Apró felébredt, a tüzet nagynehezen eloltotta, azonban bal lába teljesen szénné égett és haldokolva szállították a kórházba. Kalsernét letartóztatták. Vallomásaiban elmondta, hogy azt hitte, hogy Apró megcsalja, miért öngyilkosságot akart elkövetni, azonban mert anyai örömeinek nézett elébe, letett az öngyilkosságról és elhatározta vadházastársa megölését.

— **Nagy György felségsértési püre.** A budapesti egyetemi és főiskolai ifjuság ez év január 24-én gyűlést tartott. A gyűlésnek politikai karektere volt s az ifjuság három Justh-párti képviselőt is meghívott, köztük Nagy György dr.-t is. Nagy György a gyűlésen meg is jelent és beszédet tartott. A beszéd tartalmát a gyűlésen jelen volt dr. Szirmai Andor rendőrtanácsos gyorsíróval jegyeztette és a jegyzetek alapján királysértésért megindult az eljárás dr. Nagy György ellen. Pénteken tárgyalta ezt a bűnpert a budapesti büntető törvényszéknek Szepessy bíró elnöklésével ítélkező tanácsa. A vádat Kesserű Lajos dr. kir. ügyész képviselte, a vádlott védő nélkül jelent meg. Az elnök mindenképp megkérdezte a vádlottól:

— Megértette a vádat? Bűnösnek érzi magát?

— Nem vagyok bűnös — felelte a vádlott. — A magyar király személyét nem sértettem, csupán az osztrák császár magyar ténykedéseit tettem kritika tárgyává.

Gabányi Miklós volt képviselőt, aki a tárgyalást egy, a miniszterelnököt sértő közbekiáltással megzavarta, az elnök kivezettette a teremből. Azután a tanukat hallgatták ki. A tanuk kihallgatása után Nagy György szólalt fel és védelmét azzal kezdte, hogy a király 80 éves születése napja alkalmából felszóltatták, hogy kérjen kegyelmet, de ő ezt nem tette, mert bizott a magyar bíróság igazságszeretetében.

A bíróság rövid tanácskozás után meghozta ítéletét, mely dr. Nagy Györgyöt bűnösnek mondja ki a Btk. 140. szakaszába ütköző s az első kikezdés szerint minősülő királysértés vétségében és ezért 8 napi fogházra ítélte, egyben kimondta, hogy a hivatalvesztést mellőzi,

— **Társulati választások.** A körös-tisza-marosi ármentesítő társulat f. hó 26-án Hódmezővásárhelyen tartott közgyűlésén gróf Károlyi Imre lemondásával megüresedett elnöki állásra Kovács S. Aladár alelnököt, alelnöké Fekete Márton országgyűlési képviselőt választották meg. Fekete Márton lemondásával megüresedett főigazgatói állást nem töltötték be, hanem a társulati ügyek vezetésével Kálló Gyula igazgató-főmérnököt bízták meg. A közgyűlés megszavazta a nyugdíj-szabályzat módosítását és a tisztviselők fizetésemelését.

— **Sok a panasz a mindszeinti vásár ellen.** Megírtuk már, hogy mennyi költség és kellemetlenség okoztatott azon vidéki jóság tulajdonosoknak, kik jóságaikat a mindszeinti vásárra felhajtották. Most meg szentesi és megyebeli iparosok és kereskedők emeltek panaszt a mindszeinti vásár rendezetlensége a vagy rossz berendezése felett. Magunk is meggyőződünk ezen panaszok jogos voltáról. Az iparosok egyik része a belterületi vásártéren a másik része a jóval távolabb fekvő külső vásártéren kap helyet. Hasonlóképpen bántak el a kirakodó kereskedőkkel is. Történik pedig mindez nem azért, mert bent a kereskedők és iparosok el nem férnének hiszen a belterületi téren a gesztenye szütők, zöldség árusok és komédiás sátrók ütöték fel állandó tanyájukat hanem történik azért, mert, az illetékes hatóság nem bír kellő érzékkel sem a vásárosok, sem pedig a közönség érdekei iránt. Reméljük, hogy jövő vásárig rendezettebb állapotokról fogunk hírt adni.

— **Tisztújítószék ülése.** A városnál megüresedett adópénztári ellenőri, pénztartászi, adótisztai és adósegéd-tisztai állások betöltése céljából, a tisztújítószék november 3-án a vármegyeház közgyűlési termében dr. Nagy Sándor elnökle alatt tartatik meg.

— **Fegyelmi vizsgálat.** Végre — a katalmas pártfogók minden eltusolási szándékai ellenére is — a mindszeinti állami iskolák igazgató-tanítója Muszil Vilmos ellen elrendelt fegyelmi vizsgálat november hó 5-én megfog Mindszenten tartatni. Hanem azért még is úgy látszik, hogy a hatalmas (?) pártfogók védő szárnyai óvólag terjeszkednek ki a vádlott drága személye felett, mert a terhelő tanúk egyáltalán idézést sem kaptak.

— **A központi választmányok megalakítása.** Az országgyűlési képviselő-választók névjegyzékének összeállításával és a képviselőválasztással járó ügyeket a törvényhatóságok, illetőleg az önálló képviselőküldési joggal bíró városok központi választmányai intézik. E választmányok tagjait az 1871:XXXIII. t. c. értelmében a törvényhatóságok, illetőleg városok képviselőtestületei választják három évenként. Az 1907. évben megalakított választmányok megbízatása 1910. év december havában lejár, a belügyminiszter ez okból körrendeletben felhívta a főváros és a törvényhatóságok figyelmét, hogy a központi választmányok újabb megalakítása iránt a törvény 17—20. szakaszai értelmében gondoskodjanak.

— **Felelősség.** Mindszent község f. hó 15-én megtartott közgyűlésének azon határozatát, amely szerint az újvilági porták eladási ügyét újabban közgyűlési tárgyalásra tűzte ki, Baksay Illés megfeleltette az okon, mert maga az eladási ügy felelősség alatt áll. Addig tehát míg a felelősség elintézve nincs, a törvény értelme szerint ezen ügy nem tárgyalható.

— **Népszámlálás és gyermekvédelem.** Dr. Pálffy József, Szeged város árvaszéki elnöke, a következő indítványt nyújtotta be az árvaszékhez: Mondja ki az árvaszék, hogy felir a belügyi kormányhoz, tegyen megfelelő intézkedéseket arra nézve, hogy a népszámláló biztosok figyelmüket kiterjesszék a gyermekekre is és ott, ahol a gyermekek ellátását a talált környezetben akár anyagi, egészségi vagy erkölcsi okokból veszélyeztetettnek látják, név és lakás megjelölése mellett, e célból rendelkezésükre bocsátandó alkalmas nyomtatványokon, tegyenek jelentést az illetékes árvaszékeknek, amelyek azután a további puhatolást és szükségesnek mutatkozó intézkedéseket megteszik.

— **Kis fiu balesete.** Faur István 10 éves iskolás fiu csütörtökön délelőtt az iskolából hazamenet neki szaladt László Antal hivataloszolganak és oly szerencsétlenül bukott fel, hogy lábát törte. A vármegyei közkórházba ápolják.

— **Harc a vivisectio ellen.** Az orvosprofesszorok egy része már régen állást foglalt és erélyes harcot hirdetett az élve boncolás ellen. Ezt a jóllehet a tudomány érdekében véghez vitt kegyetlen kísérletezést természetesen állatokon végezték és tárgyak rendszerint tengeri nyul vagy majom. Elképzelhető, hogy mily kinokat állnak ki e szerencsétlen lények a bonckés alatt. Sok tulbuzgó orvos azonban nem elégedett meg az állatokon megejtett kísérletekkel, hanem, bár természetesen szűkebb keretekben és nem nyíltan embereken is próbálkozott. Az osztrák igazságügy-miniszter ez indította arra, hogy az osztrák büntetőtörvénykönyvbe felvétesse az újabb szakaszt, a mely kimondja. A ki tudományos kísérlet céljából embert valamely oly szerrel kezel, vagy oly eljárásban részesít, a melyről fellehet, hogy sérülés veszélyével vagy az egészségre káros hatással jár, 4 hétre terjedő elzárással vagy 300 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtatik.

— **Borkiviteli társaság Szegeden.** Szegedi Borkiviteli Részvénytársaság cég alatt Szegeden nemrégiben új vállalat alakult, amelyet most cégeztek be. A társaság alaptőkéje 150.000 korona.

— **A mindszeinti önkéntes tűzoltóegylet** évi zárógyakorlatként ma délután 3 órakor szergyakorlatot fog végezni, a mely alkalomra ugy az összes tagok, mint az érdeklődők is ez uton meghivatnak. — A gyakorlatot megelőzőleg a község háza tanácstermében gyűlés lesz.

— **Kérelem.** Az október 31-iki szeretet vendégségre felajánlott ajándékok közül kéretnek a gazdasszonyok, hogy a baromfi és egyéb husnemű adományokat f. hó 30-án délután 2—5 óráig, másnemű adományokat pedig f. hó 31-én délelőtt 9—11 óráig sziveskedjenek elküldeni a református körbe.

Kiadótulajdonos: Diamant Manó.

Jó és olcsó kenyér!

Vanszerencsém tisztelettel a közönség szives tudomására hozni, hogy **Mindszent községben** öt helyen házi kenyér sütődét állítottam fel.

Jó és olcsó házi kenyeret

vásároljanak: *Berger János, Farkas Sándor, Pálinkó Mihály, Schwáb Bernát és Klein Izidor* uraknál létesített sütődéinkben.

Fehér házi kenyér kilója **24** fillér
Barna " " **20** "

Ugy a gőzmalmomnál, mint fent említett uraknál gőzfavágógépemen vágott I-ső rendű jó minőségű **bükk vágott fa** métermázsánként **házhoz szállítva** 1 forint 20 krajcárért kapható. — Vállalatomat a közönség szives támogatásába ajánlom — Tisztelettel

a vásártéri gőzmalom tulajdonosa.
1—5

Olcsó és igen jó tűzifa!

Van szerencsém a közönséget értesíteni, hogy **Mindszenten**, az alsó kompjárásnál, a Tiszaparton 500-öl fát rakattam partra.

I-ső rendű hasábos bükkfa öle (ötöles máglyában) **34 korona.**

Kiölezve: ölenként, vagy fél-ölenként adva, egy öl fa ára csak **32 korona.**

Tölgyfát (öt öles máglyában) **32** koronáért, felölezve **30** K-ért árusítom. Csakis száraz és elsőrendű fát adok el! Kérem a tisztelt közönséget, hogy faszükségletét nálam sziveskedjék beszerezni.

Tisztelettel

Baksay József.

Pontos és lelkiismeretes szállításért jótállok!

Uj kovács műhely.

A régi jóhírnevű Mihály János-féle kovács műhelyt átvettem. Midőn van-szerencsém erről Mindszent község gazdaközönségét tisztelettel értesíteni, egyben kérem szives párfogásukat. Igérem, hogy a magam részéről minden lehető elfogok követni, hogy: **szakszerű, jó munkámmal**

a közönség igényeit kielégíthessem. —

Szives párfogást és minél több megrendeléseket kér tisztelettel

Hevesi Gáspár

kovács-mester
Mindszenten.

Szentes város polgármesterétől.

8212/1019. sz.

Hirdetmény.

A nem állami tulajdont képező köztenyésztésre szánt mének vizsgálata 1910 évi november hó 4-én délelőtt 9 órakor a külső-vásártéri cédula háznál fog megtartani.

Erről a méntulajdonosokat azzal értesitem, hogy a köztenyésztésre szánt ménjeiket a vizsgálatra vezessék elő.

Szentes. 1910 október hó 2-án.

Dr. Mátéffy Ferenc,
polgármester.

KOSZORUKAT

halottak napjára a legszebb kivitelben 50 krajcártól feljebb már most lehet megrendelni. Kivánatra élővirágokból is készítek koszorukat. Tisztelettel

BALÁZS LAJOSNÉ,
Mindszent.

Eladó ház.

Soós József Vásárhelyi-utca 64-ik számú háza eladó. — Értekezhetni a tulajdonossal a fenti szám alatt.

Vajda B. utóda könyvnyomdája

Szentes, Kossuth-tér 4. sz. (református bérház).

Telefonszám 35.

Készít: Lakodalmi és bálai meghívókat, eljegyzési kártyákat, névjegyeket, gyászlapokat és kereskedői nyomtatványokat stb.:

Könyvnyomdám

a modern technika minden követelményeinek megfelel, amennyiben e szakmába vágó munkák gyors elkészítéséhez úgy személyzet, mint gép és betűanyagok tekintetében a vidék első könyvnyomdáival versenyképes. ::

Telefonszám 35.

Továbbá ügyvédi, közjegyzői, rovatolt munkák, valamint művek elkészítését szép kivitelben olcsó áron :: állítok elő. ::

Nagy hirlapkiadó vállalat!

A FRANKLIN KÉZI LEXIKONA.

A szerkesztésben résztvettek, illetve az egyes cikkeket írták:

Alexander Bernát
Balog Imre
Balog Móricz
Beöthy Zsolt
Császár Elemér
Császár Ernő
Császár Károly
Deutsch Ernő
Dénes Lajos
Divald Kornél
Fábián Béla
Hegedüs István

Heinrich Gusztáv
Kereszty István
König Gyula
Láng Nándor
Pályi Sándor
Pogány Kálmán
Pethő Sándor
Radó Antal
Rados Ignác
Schöpflin Aladár
Schwalm Amadé
Vértes József stb. stb.

A teljes mű három vaskos kötetből fog állani, az első kötet lehetőleg még 1911 év elején, a második és harmadik kötet a jövő évben hagyja el a sajtót.

Nagy nyolcadrét alak, számos színes és fekete képmel-léklettel, **diszes** kötésben **Ára:**

54 korona

Két korona havi részletfizetésre megrendelhető lapunk kiadóhivatalában Szentesen, Kossuth-tér és Mindszenten.